

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

A kiadóhivatalban átvéve:
 Egész évre — — — 16 kor.
 Negyedévre — — — 4 e
 Helyben hákos kordva:
 Egész évre — — — 20 kor.
 Negyedévre — — — 5 e
 Vidékre postán szállítva:
 Egész évre — — — 24 kor.
 Negyedévre — — — 6 e

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik minden nap a hétidő és
 ünnep utáni napok kivételével

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Nagyvárad, Apáczai-utca 3.

A szerkesztőség kéziratok visszaszolgáltatására
 vagy megőrzésére nem vállalkozik.

Hirdetések és hírdetésesek a
 kiadóhivatalhoz intézendők.

Árnyas német óra 8 fillér.

NAGYVÁRAD, okt. 29.

Kain és Abel.

Chamberlain elmegy Dél-Afrikába. Nagy ködök ülik meg ilyenkor Angliát, nyirkos hideg a levegő, talán melegebbre vágyik a gyarmatügyi miniszter?

Nem jó helyre megyen akkor Afrikába. Sötét van ott is, a gyász feketesége borul ködnél sötétebben a földre, asszonyiszemek könnye teszi nyirkossá sok ezer kisgyermek, sok jó férjnek sirját s egy meggyilkolt nemzet hazajáró lelke az a pár kiéhezett, lerongyolódott búr család, örökre égbekiáltó Kain bélyeg tapad meg civilizációnk homlokán.

Elmegy Kain megnézni legyilkolt testvéreinek feloszló tetemét.

Micsoda festő ecsetére méltó kép.

Egy Dewett, Botha, Delarey eljönnek Afrikából koldulni alamizsnát éhező véreiknek s a nagyokat, erőseket, csodás korszakot el sem fogadják a hivatalos körök s csak a tömeg, a névtelen tömeg, lelke ösztöneitől vezetettve rajongja őket körül.

Chamberlain pedig lemegy szétnézni Afrikába s felparcellálja a hősök temetőjét marhatenyészdének és bányáknak.

A világhírű hős vezérek számítgatják az összegyűlt pénzt, vajjon elég-e már megmenteni az éhhaláltól szegény véreiket, Chamberlain pedig szakértő szemmel konstatálja, hogy hasznos volt-e a befektetés a háboruba s mennyit jövedelmeznek majd a bánya-részvények?

Szegény búr nép csak egy év előtt is egész angol hadsereget vertek ki hazájukból, most annyi erejük sincs, hogy ezt az egyet kidobni tudják.

És e képnél újra eszembe jut, hogy mi hát a mi civilizációnk?

Bálvány, undok bálvány, mint Bél volt valaha Babilonban, melynek pénzét és vérét hozza áldozatul a nép, hogy — hamis papjai emésszék fel titokban az áldozat-adományt.

Az angol nép fiai harcoltak a búr néppel a civilizáció nevében és a kiöntött vértől puha földben ime meglátszik a nagy spekulánsok lába nyoma, kik az áldozatul ömlött vér gyümölcsseit megfogják emészteni, felosztva azt kereskedőkhöz illően részvényekre.

Gyalázatos bálvány az ilyen civilizáció, melyet emberekkel táplálnak, hogy eméssze át aranyra őket.

A régi alchimisták mindenféle érczből próbáltak aranyat csinálni s nem sikerült nekik, az újabbak emberhusból próbálnak és sikerül nekik.

Az amerikai a spanyol vérből, német-orsz a kínai husból, az angol a búrok testéből gyárt aranyat. Auri sacra fames.

Szegény búr vezérek, kik közénk jöttek koldulni, mit vártok tőlünk?

Pénzt adjunk? A ti véretek van rátapadva, hiszen nyomorult érdekből nem akadt nemzet, mely apellált volna igazságtalan elíteltetéseik ellen, míg a siralomházban voltak. Részvét kell, a lelkünkben egy darab? Nincs lelkünk, ha volna, nem kellene nektek koldulni mostan. Nincs semmink, a mi értékes volna, csak civilizációnk van, de ebből nem kértek, hisz kaptatok belőle eleget.

Szegény Abel, most te bujdosol üldözött vad gyanánt és nem lesz hely, hol megpihenj, mert a te haláloed, Kain bélyege minden népnek homlokán ott sötétlik.

Meg vagy ölve Abel, feküdj sírodba, ne háborgasd Európát és Chamberlain. Mi osztzkodni akarunk örökségeden, neked pedig legyen vigasztaló az a tudat, hogy a modern civilizáció nevében lettél lebunkózza.

Szerencsés utat Chamberlainnak és bő osztalékot a részvényeseknek.

A póttartalékos javaslat végleges visszavonása.

A »Pester Lloyd«, melynek kormánypárti voltát még a vakmerő rágalom sem vonhatja kétségbe, ma vezetőhelyen a leghatározottabb formában szót emel a mellett, hogy a póttartalékosok behívásáról szóló ideiglenesen visszavont törvényjavaslatot *vonja vissza a kormány véglegesen.*

Báró Fejérváry Géza honvédelmi miniszternek a véderő-bizottságban tett kijelentése, — mondja a P. Ll. — nem volt azzal a megnyugtató hatással, a melyet vártak tőle, sőt az egyszer fölszított bizalmatlanságot csak élesebbé tette. Majd így folytatja a német lap: »Nagyjelentőségűnek kell mondanunk, hogy azokat is elfogta a lehangoltság, a melyek nem dolgoznak szenczióhajhászásra. A lehangoltság az összes politikai pártokra átragadt és a *szabadelvű-pártra is.* Nincs értelme, hogy azt elhallgassuk. Az az önkényes feltevés, hogy a kormány-párt majd csak megbarátkozik a törvényjavaslattal, mert a miniszteriumot nem akarja majd zavarba ejteni, nagyon megboszulhatja magát ugy a javaslaton, mint az egyes személyiségeken, nem szabad tulbecsülni annak mértékét, a mit a szabadelvűpárt elbir. Az illetékes tényezők egy pillanatig se habozzanak tehát elhatározásukkal: Ha a javaslatot, mert el van hibázva, levették a napirendről, akkor *revideált formában sem szabad neki többé visszatérnie.* Ne tévessze meg magát senki: ez a *javaslat menthetetlenül elveszett és elvesz mindenki, a ki ragaszkodnék hozzája.* Ez erőteljes ellenzéki tónus után a P. Ll. aztán nyíltan konstatálja, hogy a póttartalékosok behívásával a honvédelmi miniszter tulajdonképen a hadsereg létszámának emelését akarta elérni.

Ezt indirekt módon maga a honvédelmi miniszter sejtette. »Ha — mondja tovább a német lap — a hadsereg létszámának emelését, a min már régóta ugy a hadügyminiszteriumban, mint a magyar honvéd- és az osztrák Landwehr-miniszteriumban, csakugyan nem lehet tovább halasztani, a mit persze meggyőző módon ki is kellene mutatni: akkor vonják vissza egyszerűen a póttartalékosok behívásáról szóló törvényjavaslatot és lépjenek nyíltan a parlament elé a *nagyobb újonczmegajánlás követelésével.*»

A P. Ll. megjegyzi azt is, hogy valamiképen ki ne használják a jóakaratu közvéleményt tulajdonra szabott követelésekkel, mert a kormányt *akor újbol csalogás* érné és rámutat arra is, hogy a létszám emelése csak a monarchia két államának gazdasági erejével arányosan történhetik majdán.

A szegedi mandátum.

Lázár György dr., Szeged első kerületének orsz. képviselője annak kijelentésére *kért fel* viselői mandátumáról lemondani. Minden ezzel ellenkező híresztelés és ahhoz fűzött kombináció merőben alaptalan koholmány.

A földmívelési miniszterium 1903. évi költségvetési előirányzata.

A földmívelési miniszteri tárca költség-növekedése a f. évi költségvetéssel szemben összesen 2,634.528 koronát tesz ki s miután ugyanez a költségemelkedés az 1902. évre 2,286.077 korona volt, az 1903. évi kezelés javára mutatkozik 348,451 korona többlet, vagyis a miniszter a tárczája keretébe tartozó intézmények fejlesztésére az oda tartozó közgazdasági ágazatok támogatására daczára a kedvezőtlen pénzügyi viszonyoknak, negyedfél-százezer koronával többlet fordíthat.

A fenti összegből első sorban a hazai fürdők fejlesztésére és az idegenforgalom emelésére az állami erdők és a kincstári birtokok ezime alatt 20.000 és 60.000 koronát, mint *új kiadást* irányoz elő a miniszter, a hazai fürdők és nyaraló telepek minél szélesebb körű ismeretése és a külföldi utazó közönség érdeklődésének felkeltésére. Nagyobb idegenforgalommal a nép lakóhelyén állandó és biztos keresetforráshoz juthat, a mely a mindinkább tömegesebben fellépő kivándorlással szemben a leghatásosabb ellenszert képező.

Ugyanezen cél érdekében a Herkulesfürdő fejlesztése és a vizaknai sósfürdőnek a kor igényeihez megfelelő színvonalra történő emelése érdekében *egy millió korona* körüli új építkezések tervezetnek, a minek első részlete gyanánt kerekcszámban 500.000 korona vétetett föl az előirányzatba.

A vizaknai források rendkívüli gyógyhatását külföldi szaktekintélyek is elismerik s így ezen fürdő színvonalának emelése már csak azért is indokolt, mivel nemcsak hogy külföldiek nem látogatták, hanem a hazai közönség sem, a mely nagyobb igényeket támaszt.

A *kopár területek* beerdősítésére 175.000 korona többlet kiadás az állami csemetekertek

bővítésére és csoportosítására fog szolgálni. A sürgős befásítás nemcsak limatikai okokból fontos, de az árvízárak elkerülése szempontjából elsőrendű fontossággal bír.

A vadkivétel fejlesztése érdekében a budget új kiadási tételével gazdagodott. Az akció azt célozza, hogy az értékesítés terén mutató ingadozásnak vége vessék. Az **ötödik erdőéri** iskola felállítására is mutatkozik a földmívelési tárca költségvetésében. 25.000 koronát irányoz elő a miniszter. Ebben az iskolában a növendékek az **erdészeti** ismeretekben kivül a vadászat szempontjából elsőrendű szükségletet képező ismeretekben is kiképezik.

A **ménésbirtok gazdaságok** összes szükséglete csökkenést mutat ugyan, de figyelmet érdemel a beruházások között cselédlakások építésére előirányzott 87.000 korona, utolsó részlete annak a hitelnek, melylyel az összes birtokokon a cselédok családonként való s az egészségügy követelményeinek megfelelő elhelyezése biztosítottak.

A **gazdasági tanintézetek** és mezőgazdasági ismeretek terjesztése címe alatt három tétel érdemel különösebb figyelmet. Az első, a mely szerint az **osztályok** hiteles 9000 koronával emelkedett, hogy az állatorvosi főiskola részére megfelelő számú jelesen végzett középiskolai tanuló biztosítottassék.

A **népies gazdasági** ismeretek terjesztésére szolgáló hitel többlete 60.000 korona. A harmadik hitelösszeg a **női háztartási iskola** építésére és berendezésére előirányzott 100.000 korona. A női háztartási iskola felállításával régóta létezett hiányon segít a miniszter.

A **vizi munkálatok** beruházásainál 2 rovaton a költségemelés 100.000 K., a mi a Vág balparti ármentesítő társulatnak nyújtandó 500.000 K. segély első részletét képezi. Ugyanezen cím 1. rovatában a beruházási hitel keretén belül felhatalmazást kér a miniszter arra, hogy **Vásárhelyi Pál** szobrának felállításához a Tisza szabályozás körül szerzett érdemei méltóan megfizetésül megfelelő összeggel hozzájárulhasson. Korona, majd a hivatalok állandó és úrvendétes növekedésével kapcsolatban a vízesterek számát is emelni kellett. A **halászatnál** is van költségemelés 11.900 korona újabb kísérleti telepekre. Gondoskodás történt, hogy az okos **borkezelés és pinczegazdaság** ismeretei terjesztessenek. A központi szőlészeti kísérleti állomás építkezéseire 300.000 korona felszerelési szükségletnek első részlete 100.000 korona a jövő évi költségvetésbe fölvetetett. A **telepítési** szolgálat keretében lényeges eltérés nincsen, a mi abban magyarázandó, hogy a telepítési és birtokföldarabolási tevékenység fokozott hitel igényének kielégítéséről a legközelebbi jövőben a törvényhozás elé terjesztendő törvényjavaslatban történt gondoskodás. A mező és közgazdaság különféle ágának nagyobb dotációjára 146.302 koronával több kiadást találunk. Ebből a méhézet, egyesületek és körök, vetőmag és komlótermelés, a tagosítási és birtokrendezési törvény előmunkálataira 5000 korona jut. A hasznos madarak védelmére 15.000 korona esik.

A **kertészet, gyümölcsészet és falenyésztésnél** 18.900 több kiadás van előirányozva a falakok fejlesztésére. 223.590 kiadási többlet jut a magyar kísérletügynök, ennek az új magyar intézménynek, melyet a gazdaságosság megérdemelt figyelemmel karolt föl. A czukorrépa termelés javítását célzó kísérletekre, a takarmányozási kísérleti állomás kifejlesztésére, melassze takarmányozási kísérletekre, általában kísérleti intézményeink kifejlesztésére fognak a nagyobb budget-tételek felhasználódni.

A **gazdasági munkásügyek** számadási ág alatt 300.000 K.-val emelte a miniszter az előirányzatot, a mely többlet a munkás segélypénztárnál jó munkások kitüntetésére rendezendő ezen (1000) ingyenes tagsági hely költségeinek fedezésére szolgál. Ezen ügyágazat keretében azonban legfontosabb az, a melylyel a gazdasági munkások helyzetének közvetlen javítására 5. arovaton mint új tételt 300.000 koronát kér a miniszter. Ez az összeg a házi ipar terjesztésére s az értékesítés előmozdítására fog szolgálni.

Az orsz. meteorológiai és földmágnességi

központi intézetnél a rendes kiadások 12.482 K.-val azért voltak emelendők, mert a megfigyelő állomások számának folytonos gyarapodása az igazgatási költségek emelését idézi elő. Ugyanott az intézet elhelyezésére szolgáló épületekre 35.000 K. mint új tétel szerepel.

A **hegyvidéki földmívelőnép** segélyezésére új cím alatt 283.224 K. több kiadás van előirányozva. Eddig ezen költségek az állattenyésztési czimból nyertek fedezetet. De kiterjesztik az akciót több hegyvidéki vármegyére és a székelőföldre is.

Uj rend a községi iskolákban.

— Az új miniszteri utasítás. —

A népoktatási törvények végrehajtása tárgyában a vallás- és közoktatásügyi miniszter új utasítást adott ki, a melyben a községi iskolaszékek jogait meglehetősen megújította s az iskola egész tanulmányi ügyrendjét és vezetését a tanítótestületekre, az igazgatókra és a királyi tanfelügyelőkre ruházta. Az új utasítást, — a melyről röviden már megemlékeztünk — a régivel összehasonlítva több vonásokban az alábbiakban ismertetjük.

Az iskolaszék megalakítása és tagjai.

A községi iskolaszék tagjait a közs. képviselő testület alakítja meg a jövőben is, mint a múltban 3 évre; megszorítás csak a tagoknál van; ugyanis ezután nem lehet tag aki írni-olvasni nem tud s a ki a magyar nyelvet nem beszéli, továbbá akinek a tanítótestületben neje, testvére vagy vérrokona, sógora, sógoróje mint tanító vagy mint óvó van alkalmazva, nem lehet továbbá iskolaszéki tag a számadások felülvizsgálatára hivatott számvevőségi közeg és községi isk. tanító; ellenben **hivatalból** tagjai: a csoport-igazgatók, igazgatók, (nálunk 9 igazgató) s a tanítótestület választott képviselői (nálunk 3 tanító); ezen és a tisztó orvos; ezeknek a rokonsági, sógorági kötelék nem képez akadályt; azoknál t. i. a kik hivatalból tagjai az iskolaszéknek.

Minden tag köteles esküt v. fogadalmat tenni s a ki ennek a letételét megtagadja, megszűnt tag lenni, ugyancsak megszűnt az is, a ki egész éven át egyetlen ülésben sem vett részt és elmaradását elfogadhatóan nem igazolja.

Az **elnök** jogai is korlátozva vannak, a mennyiben jövőben semmiféle intézkedést **nem tehet** csak előleges és jogerős iskolaszéki **határozat alapján**; a határozatok hozatalához pedig a választott tagok általános többségének jelenléte szükséges; választások alkalmával a tagok $\frac{2}{3}$ -ának jelenléte kívánatik. Vagyont v. pénzt érdeklő határozatok hozatalára az egyéni felelősség megállapítása végett a szavazás névszerint történik s az a jegyzőkönyvben felveendő; a szavazás a tanítók személyi ügyekben titkos, egyébként nyílt s az oly iskolaszéki tag, kinek vagyoni v. személyi ügyeit tárgyalják, abban a gyűlésben nem bír sem szavazati, sem tanácskozási joggal, sőt kihallgatását kivéve jelen sem lehet; tanító és iskolaszék közt felmerült panaszokban határozatot nem hozhat, ez a közigazgatási bizottságjoga, amely ellen 15 napon belül felelkezni lehet a miniszterhez.

Az **iskola anyagi** ügyeit érve, felügyel az iskolák építésére, azok jó karban tartására s az összes épületek és helyiségek évi és napi tisztogatására; felelősség mellett felügyel az igazgatóval az iskola butorzatára, tanszerekre és egyéb felszerelésekre.

A költségvetést évenként a gondnokkal elkészített és tárgyalja.

A **gondnok** készíti az igazgatókkal együtt az évi költségvetést; ő őrzi ellen a jövedelmek behajtását s a képviselőtestület, ha ez irányban mulasztást talál, jelenti a tanfelügyelőnek. (?) Ötszáz koronánál többet nem tarthat kéznél.

A **tandij** 4 koronánál nagyobb nem lehet (nálunk most 8 korona) s ezt is csak 2 tanuló köteles fizetni egy családból; a tandijkezelő a

befolyt díjak 4%-át kapja, melyet magának visszatart s arról bélyeges nyugtán elszámol.

A számadásokat az iskolaszék minden évben kétszer köteles átvizsgálni.

Az **iskola szellemi** ügyeit tekintve a következő jogokat tartotta fenn a miniszter az iskolaszéknek: megállapítja az iskolaszék a tanítót s a beírások idejét s azt a legszélesebb körben publikáltatni köteles a tankötelezettségre vonatkozó törvény szigorú végrehajtásával; mindenki szabadon taníthatatja bármely iskolában gyermekeit, de **egyik városrészből a másikba járni tilos** s ez alól felmentést adni senkinek nincs joga.

A beiratások eredményéhez képest szorgalmazza a tanköteleseknek összeirt jegyzéke alapján a még be nem irt növendékek beiratását; ezt eszközözendő bekövetelheti az előjárásig a községben lévő **valamennyi jellegű** elemi iskolába beirt növendékek hiteles nevjegyzékét; s ha 30 tanuló iskola nélkül marad, új tanítói állás szervezését javasolja; egy osztályban 80 gyermeknél nem lehet több.

Ellenőrzi az iskolai mulasztásokat s a bíróság pénzek behajtásáról gondoskodik s a szegény tanulókat ruha és könyv segélyben részesíti; felügyel továbbá, hogy a tanítók a szorgalmi időt megtartsák s a tanítást végezzék; e végből látogathatja is az iskolákat s ott a naplóba is betekinthet s ha hanyagságot vagy mulasztást tapasztal, a kir. tanfelügyelőhöz jelentést tesz; egyéb az **iskolák egész tanulmányi rendjét, beléletét, összes szellemi ügyeit a tanítók, igazgatók szóval a tanítótestület intézik** s ezért felelősséggel a kir. tanfelügyelőnek tartoznak.

Megállapítja az iskolaszék ezenkívül a szünnapokat is, ha 70%-a nincs fenn ünnepmiatt a gyermekeknek, az egész osztálynak szünet adandó; felügyel ezenkívül az iskolaszék a tisztó orvossal az iskolák egészségügyi viszonyaira, a tisztaságra, fűtésre, szellőztetésre, ivóvízre, köpcsészekre, szemét lerakó helyekre és úrszékere. Ha a tanítótestület tagjai között viszálykodás merül fel, az iskolaszék igyekszik

sikere nem volna: jelentést tesz a kir. tanfelügyelőhöz; bíraskodik a rossz gyerekek fölött, a tanító fölött csak annyiban, hogy azt mulasztásért vagy kihágásért szóval vagy írásban figyelmezteti s ha ennek sikere nem lenne, a tanfelügyelőnek feljelentést tesz s általa a köz. bizottságnál a fegyelmi vizsgálat elrendelését kéri; örökös, hogy a tanítók illetményei pontosan kiszolgáltassanak s a tanító kívánságára működési bizonyítványt állít ki, a mely mindig nyílt ülésben tárgyalandó s csak elfogadott szövegezt szövegben adható ki; ezt az iskolaszék elnöke, jegyzője s a jzkvet hitelesítő két tag írják alá; katonai ügyben vagy sürgős esetekben adhat csak ki az elnök bizonyítványt; gondoskodik ezenkívül a tanítók szabadságjáról és nyugdíjazásáról.

A **tanítóválasztás** ugyi történi, mint a múltban viszonylagos szótöbbséggel, de a mielőcsítési táblázat **felolvasandó** s jobb mielőcsítésű s érdemesebb pályázóknak elsőbbség adandó; a választás, ha 3 tag úgy kívánja, **név** szerinti szavazással, ellenben titkosan történik; igazgatók, külső befolyások esetén a kiküldött választási elnök a választó gyűlést feloszlathatja; jövőben a segédtanító alkalmazása is választás útján történik és sem ideiglenesen, sem próbaidőre történendő választásoknak helye nincs.

A gazdasági ismétlő-iskola ügyei külön fejezetben tárgyalvák; mivel ilyen városokban nincs és mihamar nem is lesz, e rész ismertetését elhagyjuk.

A **tanító** megválasztása után esküt tesz a kir. tanfelügyelő kezébe az iskolaszék képviselőjének jelenlétében s állását 1 hó alatt köteles elfoglalni, a mit ha elmulaszt, fegyelmi vétség követ el; a tanító lehet törvényhatósági, vármegyei, városi, községi képviselő és esküdtészi tag, de más hivatalt nem viselhet; oly teendőket azonban, melyeket tanórákon kívül elvégezhet, a köz. bizottság előzetes engedélyvel elvállalhat; a köz. iskolai tanító helyettesítése a község pénztárának terhére történik s legfeljebb 1 évig terjedhet; ha a tanító lemond, állását addig el nem hagyhatja, míg a közigazgatási bizottság írásbeli lemondását elfogadási záradékkal nem látja el; díjvelére is

kívül fővárosi írók is vesznek részt a naptárnak minél magasabb színvonalra emelésében. Ezenkívül

A Tiszántul Naptára

egy igen hasznos, ügyvédek, kereskedők, lelkészek, tanítók, jegyzők s általában minden, a közéletben szereplő egyén részére nélkülözhetlen részt fog tartalmazni:

Biharmegye és Nagyvárád város czimtarát.

Ezt a részt igyekszünk minél gazdagabbá, minél teljesebbé tenni. Épp azért ez úton is felkérjük az összes, Nagyvárádon és Bihar-megyében létező egyházi és világi, katonai és polgári, állami és községi hatóságokat, egyesületeket és olvasóköroket: *sziveskedjenek tisztikaruk, illetve hivatalnokaik teljes névsort* hozzáknak e hó végeig *beküldeni*, hogy naptárunkban teljes és pontos névsort közöljünk.

A Tiszántul naptárát

lapunk minden előfizetője ingyen kapja; a ki nov. 1-től a »Tiszántul«-ra előfizet $\frac{1}{4}$ évre mint új előfizető is *igényt tarthat karácsonykor a díszes naptárra*. A »Tiszántul« előfizetési ára lapunk homlokán olvasható.

A Tiszántul A Tiszántul

kiadóhivatala.

szerkesztősége.

* A színház fűtésének megjavítása. A nagyváradi Szigligeti-színház fűt- és szellőztető berendezése meglehetősen el van puskázva. Vagy nagyon meleg, vagy hideg a nézőtér, de óriási a léghuzam mindíg. *Heuffel Sándor* budapesti gépészmérnök, electrotechnikus tegnap egy ajánlatot adott be Nagyvárád városához, amelyben *színház és színház körüli területen* a fűt- és szellőztető készüléket 4 hét alatt 5200 koronáért. A szellemi tulajdon jog fentartása mellett elkészíti a tervet. Ajánlja továbbá, hogy próbaképen az egyik colorifer tüzelőt az ő Hygiea rendszerére alakíttassa át a város. Így nem kell folyton utátrakni a tüzelésnél és 20—30% szénmegtakarítást ér el a város.

* A Szigligeti-társaság rendkívüli közgyűlése. *Meghívó*. A »Szigligeti-Társaság« f. évi november hó 9. napján délelőtti 11 órákor a városháza nagytermében *rendkívüli közgyűlést* tart, melyre a tagokat ezennel tisztelettel meghívjuk. A közgyűlés egyedüli tárgya: 1. A választmány előterjesztése és javaslata az alap-szabályok módosítása tárgyában. Nagyvárádon, 1902. október hó. *Rádl Odón*, elnök. *Dr. Bodor Károly*, főtájtár.

* A lelecnház telke. Az állam nagyobb-szabású épületet emeltet Nagyvárádon a gyermekmenhely céljaira. Nagyvárád városa a tulajdonában levő Eprekerti területéből a menhely céljaira átengedett 2 holdat. A belügyminiszter Nagyvárád város törvényhatóságának ezen határozatát jóváhagyta.

* Felfüggesztett városi tisztviselők. *Nagy Körösről* írják, hogy a városi adminisztrációban egymást érik a visszaélések. Némrég pénzbírságra ítelték Ny. Szabó Pétert, a közgyűlés elnöki tisztviselőjének. A városi fő-erdészgek miatt fegyelmi állásától is felfüg-gesztették egyik tagját, B. Botrányos viszképviselőtestületétől. Azon a közgyűlést tárgyalta, a Dénes városi fő-iragó bizonyította

be, hogy a városi nagy erdőkből a városi erdészszel összejártva, saját birtokára 18,000 darab négyéves facsemetét vitetett el, azokat a városi erdész segítségével a városi erdő-őrökkel elültette, tette pedig ezt éppen abban az időben, a mikor éppen a városi erdész ellen indított fegyelmi vizsgálat vezetésével volt megbízva. A képviselőtestület a főügyészt és az erdészt azonnal felfüggesztette állásuktól és büntényítő feljelentést is tett ellenük. Jellemző a körösi állapotokra, hogy a felfüggesztett fő-ügyész nem akarta átadni hivatalát, sőt a hivatal átvétele végett jelentkező alügyésznek és a bizott ágának határozottan kijelentette, hogy csak az erdőszaknak enged. Végre a tegnapi elotti tanácsülés után, a mely már a rendőri karhatalom igénybevételét is elhatározta, átadta a hivatalt.

* Az iskolaszékek reformja. A miniszter a községi iskolaszékeket mint az lapunk más helyén olvasható, megreformálta. Budapest községi iskolaszékei tegnapielőt az új utasítás értelmében újra alakultak. A nagyváradi községi iskolaszék ma délután gyűlésezik s mint értesülünk, már ez alkalommal ujja alakul az új utasítás szellemében.

* Nagy idők tauja. Tegnap délután helyezték örök pihenőre a szabadságharc egyik dicső harcosát: *Kiss Károly* nyugalmazott posta hivatalnokot; a koporsót — melyet a család és rokonság szép koszorú borítottak — nagyszámu résztvevő közönség kísérte ki az utolsó utra, a honnan nincs többé e földi életre visszatérés.

* A gyermekkórház megnyitása. A Szat-roveszky Gyermekkórház választmányja holnap pénteken, október 31-én délelőtti 11 órákor ülést tart. Ez alkalommal a kórház megnyitásának határidejét és módozatait beszél meg.

* Diákélet. *Márkus József* főpolgármester *Zsembéry István*hoz, az Egyetemek Kórház-Egyesülete elnökéhez a következő leiratot intézte: *az apostol királyi kezege a legnagyobb védnöksége alatt álló Egyetemek Kórház-Egyesületének az egyesületi kórháznak a legmagasabb névnapon történt megnyitása alkalmából táviratban kifejezett hódoló üdv-kívánatokért legmagasabb köszönetét nyilvánítani méltóztatott.*

A mai nap folyamán *Serly Sándor* volt kórorvos részéről egy láda orvosi műszer érkezett az egyesület kórháza számára.

Az Egyetemi Kör e hó 25-én tartott választmányi ülésén elnökké választották *Toth Ferencz* joghallgatót, a ki a választást el is fogadta s így a november elseji ifjúsági gyász-ünnepen már ő fogja *Deák Ferencz* sirjánál az emiékbeszédet elmondani.

* A posta 1901-ben. Minden ország ipari, kereskedelmi és pénzügyi nagyságának első, de legmegbízhatóbb mértéke a posta. Forgalmának adatai adják legbiztosabb mértékét az ország gazdaságának. Aki az alábbi statisztikát olvasni fogja, meggyőződik arról, hogy postai forgalmunk tetemes részét még mindig a külföld — főleg Ausztria — foglalja el, hogy milliókat érő tőke vándorol tőlünk külföldre, főleg Ausztriába, a mig viszont aránytalanul kevés érkezik hozzánk. De mindennél többet mondanak a számok, melyeket a kormánynak »Közállapotaink az 901. évben« című jelentéséből vettünk.

Az 1901. évben a magyar posta levélforgalma 511.58 millió darab volt. Ez összegből a belföldre jut 386.52 millió, a többi a külföldet illeti. Külföldről érkezett 66.55 millió darab, külföldre küldtünk 51.67 millió darabot, átmenőleg kezeltünk 6.54 millió darabot. Ausztriába küldött leveleink száma 35.42 millió, vagyis az egész forgalomnak 68.5 % a Ausztriára jut. Németországba mindössze 6.84 millió darab levelet küldtünk. Ausztriával való forgalmunkban 66.55 millió levelet váltottunk, vagyis az egész külföldi forgalomnak 76.5 százalékát. Mig Német-országból 6.63 millió levél érkezett hozzánk.

Vagyis Németországba több levelet írtunk, mint amennyit kaptunk. Legfontosabb azonban a csomag- s pénzforgalom. Összes csomagfor-galmunk 20.80 millió darab, pénzforgalmunk 1,125.50 millió korona volt. A 20.80 millióból a belföldi forgalomra jut 11.62 millió, külföldre 2.42 millió, külföldről 6.19 millió. Magából Ausztriából 5.07 millió csomagot kaptunk, a belföldi forgalomnak majdaem 50 százalékát. Ausztriába küldtünk ezzel szemben 1.86 millió csomagot. A pénzforgalomban a belföld 749.92 millió koronával szerepel, míg a külföld tőlünk kapott 224.36 millió koronát, viszont 146.22 millió korona érkezett hozzánk. — A táviratforgalomban 14.67 millió darabot köz-velítettünk. Ez összegből a belföldre mindössze 4.81 millió jut, míg a többi a külföldre jut. Külföldre feladtak 1.31 millió darabot, magába Ausztriába 889.515 darabot. — A telefonbeszél-Getések száma 179,206 közönséges s 1175 sür-gős. A nemzetközi forgalomban 244,515 közön-séges s 12,670 sürgős beszélgetést váltottunk. Ebből maga Bécs 233,873 közönséges s 12,283 sürgős beszélgetéssel szerepel. — 1901-ben 281 kincstári, 14,068 nem kincstári postahivatalunk volt, melynek forgalmát 4243 tisztviselő, 4650 szolga, 394 nő s 11,367 nem kincstári alkal-mazott bonyolította le. Közvetített a posta 121.61 millió hírlapot. Tiszta bevétele volt 14.41 millió korona.

* Arad város öröksége. Arad város tör-vényhatósága tegnapielőt szerzett hivatalosan tudomást *Institoris* polgármester előterjesztése alakjában arról a nagy szerencséről, mely *Aradot*, *Weitzer János* páratlan nemeslelkűsége folytán érte. Részletesen beszámolt az előter-jesztés azokról az intézkedésekről, melyeket a polgármester a hagyaték megszerzése körül eddig tett, továbbá javasolta, hogy közgyű-lés jegyzőkönyvben fejezze ki az elhunyt nagy-lelkű emberbarát halála fölött érzett mély, őszinte részvétét; kegyelele jeléül őrizze meg az elhunyt özvegye által Aradnak karrarai márványból készített mellszobrot; festesse meg a közgyűlés terem részére *Weitzer* életnagyságu képét, s nevezze el a Templom-utcát *Weitzer János* utcának és végül a kegyelet eme szép s méltó kifejezésről jegyzőkönyvi ki-vonatban értesítse az özvegyet. A polgár-mester előterjesztését a törvényhatóság egy-hangulag határozattá emelte. E gyűlésen a pol-gármester azt is indítványozta, hogy a hagyat-ék dolgában szükséges intézkedések megtéte-lére a törvényhatóság tejjhatalmu bizottságot küldjön ki, mely eljárásáról három havonként tartozzék a közgyűlésnek jelentést tenni. Többek hozzászólása után az indítványt mel-lőzték, megbizván a tanácsot a további teendők elvégzésével.

* Dankó estély. Országos mozgalom indult a lángelű beteg nótaköltő segítésére. A budapesti írók és művészek szava országzerite visszhangra talált, csak Nagyvárád közönségét hagyta hidegen a beteg költő sorsa, pedig a váradai cigányok szíves örömei muzsikálásának Dankó segítésére, de az eddigi Dankó-estélyek iránt oly részvétlenség nyilvánult, hogy mivel sem járulhatnak az országos gyűléshez. Most hát ismételen felhívjuk mindazok figyelmét, akiket érdekel a nagy nótaköltő sorsa, hogy a *Bura testvérek zenekara ma ismétellen zene-estélyt rendez Dankó javára a Széchenyi szálló éttermében, este 8 órákor*. Aki örök-szép népdalaiban oly becses kincset hagy reánk, bizony bizony megérdemli, hogy fájdal-mait enyhítsük filléreinkkel.

* A Dunári szerzője meghalt. *Ivanovici*, a románok népszerű zeneszerzője, a román ka-tonai zenekarok felügyelője — mint Bukarest-ből jelentik — meghalt. Egy keringője, a Du-nári, mesés népszerűsége tett szert s vagy két esztendőn át nálunk is alig lehetett egye-bet hallani az utcán a cigányoktól és kin-tornáktól, mint ezt az agyoncsépealt valczert.

kedvelt tagja a társulatnak. Pompás játékaival a közönség szereretét, rokonszenvét kinyerte s 6 mellette csak fényes, kiváló tehetség érvényesülhetne, a kinek hivatása volna Székely Irént operettekben pótolni. Erre Márkus Aranka minden énektudása mellett is abszolúte képtelen; a mily kitűnő operákban, olyan gyenge az operettekben. Ezt a hiányt tessék pótolni (hol van Szoyer Honka, mint állandó vendég!) s igyekezzünk a meglévő jó erőket megtartani, nem elriasztani.

Van ugyanis elég, a kire ráfér az utilapú: tessék szelnek eresztetni — a két karmester kivételével — az egész zenekart. Pótvásár van, megélhetnek.

Sarah Bernhard Berlinben. A német császári pár ma a dán trónörökös társaságában jelen volt Sarah Bernhard társulatának előadásán és mind a hárman többször nyilvánították tetszésüket. A francia társulat Sardon Tosca-ját adta elő.

A bérlők érdekében. Több oldalról felkérték bennünket, hogy figyelmeztessük az igazgatóságot a darabok méltányosabb beosztására. Akárhányszor megessék, hogy némelyik darab kétszer-háromszor jut egy bérlőre, amia mostani közönségriasztó előadásoknál nem nagy élvezet, mert a bérlőt ugyan kalácsesal sem csalogatják be, hogy egy rossz előadást még egyszer megnézzen, olyan bolondot meg ritkán fog, a kinek a jegyét eladja. Innen van, hogy sok este a bérelt helyek is üresek, a mi hosszantó a bérlők zsebére és élvezetére, de talán egy kissé a színház vezetőségét is izgathatná.

Szigligeti-Színház.

Folyószám 42.

Bérlés 28. sz.

Katalin.

Operette.

SZEMELYEK:

Katalin, czárnő — — —	Márkus Aranka
Gurackij Leó gróf államtitkár	Deésy Alfréd
Buranoff Iván herceg, kormányzó — — —	Kovács Lajos
Sunderland Ödön gróf, kincstárnok — — —	Bognár J.
Troikoff Fedor — — —	Bérczi Gyula
Ivanoff Alesciens, pohárnok —	Kalmár Béla
Chevalier Telemaque Fronsac de Lausac — — —	Szathmáry Arpád
Germain Duplessis, hadnagy —	Amon Margit
Anicza, kedvese — — —	Bilkey Irén
Sunderland grófnő — — —	Tóváry Anna
Buranoff Olga hercegné — —	Székely Anna
Ida hercegnő — — —	Kulinyi Mariska
1-ső) — — — — —	Perényi
2-ik) tiszt — — — — —	Pintér Imre

HELYTARAK: Nagypáholy 7 frt. Földszinti és első emeleti páholy 6 frt. Másodemeleti páholy 4 forint. Zsolye 1 frt 50 kr. Kőrszék 1 frt 20 kr. Támlászek, 1 frt. Erkélyülés 1-ső sor 60 kr., közép 2-ik sor 50 kr. Erkélyülés oldal 2-ik sor 40 kr. II. emeleti zártszék 30 kr. Földszinti állóhely 50 kr., Diák és katonajegy a földszintre 30 kr. Karzati állóhely 20 kr. Egy színlap 10 kr.

A holoapi előadásra jegyek már d. u. 3 órától előre válthatók.

Jegyek előre válthatók színház jobb oldalán, a bérlőszékkel szemben, d. e. 10-től 12 óráig, d. u. 3-tól 5-ig. Esti pénztárnyitás 7 órakor

Kezdeté fél 8 órakor, vége 10 órakor.

Holnap pénteken, okt. 31-én:

Katalin.

Operette.

Igazságszolgáltatás.

A margittai mandátum ügye.

Tudvalevő dolog, hogy az ismételt petícionált margittai mandátum ügyében a Curia elrendelte a bizonyító eljárást s a helyszínén eszközözendő tanúkihallgatásokkal a nagyváradi kir. táblát bízta meg.

A kir. tábla elnöke pedig dr. Floop György táblai bírót bízta meg a bizonyítás vezetésével.

Dr. Floop november 12-re tüzte ki a helyszínén való tanúkihallgatás idejét, de időközben Aigner Adolf újabb tanú kihallgatását kérte, míg egyes régebben megnevezett tanú kihallgatásáról lemondott.

A kérelem ez utóbbi részét a kiküldött dr. Floop György teljesítette, míg az újabb tanú megidézését az 1899: XV. t. cz. 92-ik §-ának értelmében megtagadta, azzal a megjegyzéssel, hogy Aigner Adolfnak jogában áll újabb tanút a kihallgatás napján előállítani.

TAVIRATOK.

A vasárnapi munkaszünet Ausztriában.

Bécs, október 28. A munkaügyi tanács elintézte az ipariügyi bizottság jelentését a vasárnapi munkaszünetről szóló törvényt módosító törvényjavaslatról és elfogadta azt az indítványt, hogy a kereskedelmi üzletekben legfeljebb négy óráig, kereskedelmi iradályon, legfeljebb két óráig legyen szabad vasárnap dolgozni, de azzal a feltétellel, hogy minden második vasárnap teljesen szabad napja legyen. (M. T. I.)

A búr vezérek Londonban.

London, október 29. A Standard jelentése szerint Kruitziinger, Joubert és Fouché volt búr vezérek nem tudtak Cambridgeben termet kapni újabb előadás tartására, a miért is tegnap este visszatértek Londonba. A búr vezérek nem tulajdonítanak jelentőséget a cambridgei esetnek.

Regényes szerelmi dráma.

Temesvár, október 29. (Saj. tud. táv.) Braworan Kornél gyógyszerész gyakornok tegnap Müller Teréz előkelő leánnyal elűnt. A szerelmeseket Szépfalun a leány anyjának a sírján halva találták. A vizsgálat kiderítette, hogy megmérgezték magukat.

Egyesült-Allamok és Columbia.

Washington, okt. 28. Itt attól tartanak, hogy az Egyesült-Allamok és Kolumbia között komoly bonyodalom fog támadni a csatorna-szerződés tárgyában a Spooner-féle törvény alapján folyó tárgyalások miatt. Kolumbia nemcsak az összeggel nincs megelégedve, a melyet az országnak fizetni akarnak, hanem gyanakodva fogadja az Egyesült-Allamoknak azt a követelését, hogy a földszeroson rendőri hatalmat adjanak neki. A kolumbiai kormánytól néhány nappal ezelőt jeleztek érkezett Washingtonba válaszul az Egyesült-Allamoknak arra az előterjesztésére, hogy kezdjék meg a tárgyalásokat a szerződés tárgyában, de a

j gyéket még nem kézbesítették a kormánynak. (M. T. I.)

Chamberlain dél-afrikai utja.

London, október 29. Edvárd király azt a kívánságot fejezte ki, hogy Chamberlain hadihajón menjen Dél-Afrikába. Az admirális erre a célra a Goodhope nevű új czirkálóhajót jelölte ki, a melyet a fokföldi gyarmat ajándékozott a birodalmi kormánynak.

London, október 29. Arra a hírre, hogy Chamberlain Dél-Afrikába utazik, a búr vezérek tegnap értekezletet tartottak és elhatározták, hogy a búrok követeléseit írásba foglalják és átadják Chamberlainnek. Arról is tanácskoztak, hogy válaszszerzőbizottságot, a mely Chamberlainnel egyidejűleg utazná be Dél-Afrikát.

Inség Zágrábban.

Zágráb, okt. 19. A legutóbb lezajlott események, a melyek a statárium kihirdetését vonták maguk után, bénítólag hatottak Zágráb iparos és kereskedő világára. Khuen-Héderváry bár tiszán azért kérte a statárium visszavonását, mert valóságos katasztrófa fenyegette a kereskedő világot. Zágráb iparosai és kereskedői közül 49 ment tönkre rövid két hónap alatt, ami tiszán a zavargásoknak tulajdonítható. Azonkívül az inség oly nagy, hogy alighanem a kormány segítségét kell igénybevenni. (M. T. I.)

Megkerült vagyon.

Veszprém, október 29. (Saját tud. táv.) Paál Dénes főmérnök megrablása hűnyt sajátkezű feljegyzését, mely szerint 36.600 koronát vitt budapesti útjára. Ez az összeg már 5000 korona híján megkerült.

Felkelők harcra.

New-York, október 28. Panamából táviratozzák, hogy Uribe tábornok tíz ágyuval, 2500 puskával és sok lövészerrel Rio Frio mellett megadta magát a kolumbiai kormánynak.

REGÉNY-CSARNOK.

Tüzzel-vassal.

Írta: Sienkiewicz Henrik. 129

— De te, aki úgy iszod a vért, mint valami farkas és aki Mahnovkánál, úgy mondják, hogy megöltél egy eleven sárkányt, vagy emberevőt, vagy mi a csodát, te akarsz csatázni! Szégyelheted magadat, hogy ezeknek a parasztoznak a piszkos vérért többre becsülsz a nászod gyönyöreinél.

Skrzetuski sóhajtozva tekintett föl a holdra amely mint valami ezüstös gálya haladt végig az égboltozaton.

— Tévedsz barátom. Nem találók én kedvet a vérontásban, a dicsőséget se kergetem, de bajtársaimat nem hagyhatom el a veszedelemben. A lovagi becsülete is úgy kívánja, hogy egy ember se hiányozzék a tisztek közül. A háború jó ideig elhúzódik még, ez kétségtelen, mert a lázadók óriási számban verődtek össze s csak az fordíthatna esetleg a dolgot, ha Chmielnickij valóban a segítségére jönne Krsywonosnak, akivel holoap megütöközünk. Ha megverjük, akkor nyugalmasabb vidékre vonulunk hogy végre kipihenessük fáradalmainkat, mert bizony két hónapja már, hogy nem aludtunk nyugalomban, nem ettünk békességben, csak

harczoltunk, verekedtünk. Nem volt földel föltünk sem éjjel, sem nappal, szabadon téphetek az elemek. A herceg nagy hadvezér, aki tudja, hogy mit cselekszik. Most még nem fogja megtámadni Chmielnickij, hiszen maroknyi az ereje az ő százezeivel szemben. Ugy tudom, hogy Sbarasba vonulunk vissza, hogy ott összegyűjtjük az egész köztársaság nemességét, minden derék vitézét s azután indulunk csak a döntő ütközetre. Holnap van tehát a munka utolsó napja, holnapután nyugodt lélekkel mehetnek védel Barba s te is nyugot lehetsz, mert Bohun nem érkezik meg holnap. Ha pedig mégis ideérkezik, ne félj, végzek én vele egyszermindenkorra.

— Fiam, ő testet öltött Belzebub! Mondtam már néked, hogy irtózom a sokadalomtól és tolongástól, de ő még a tolongásnál és sokadalomnál is rosszabb. Ismétlem azonban, hogy nem a félelem, hanem az undorodás beszél belőlem. Holnap egyébként lenyuzzuk a parasztok bőrét azután pedig megyünk Barba. Hogy fog ragyogni látásodon a két szeme! Hogy pirul majd az orcája! Ugy szeretem, mintha az apja volnék, amit különben nem is kell csodálnod. Törvényes fiam nincs, futkos ugyan egy pár gyermekem ott valahol Törökországban, de árva vagyok, elhagyatott s öreg napjaimban még majd Longiausra szorulok!

— No, ne lás rémeket! Sohasem hálálatom meg eléggé, amit értünk tettél! A beszélgetést egy tiszt szakította félbe, aki arra lovagolt.

— Ki az?

Skrzetuski megismerte a hangját.

— Wiersul! Mitörtént?

— A hercegtől jövök, Holnap megütöközünk. Az ellenség hidat ver a Stiren és a Slucson át akár jönni hozzánk.

— Mit szól hozzá a herceg?

— Azt mondta: jól van!

— Semmi többet.

— Semmi többet. Megparancsolta, hogy ne akadályozzuk meg őket a hidverésben. Csattognak is a fejszék! Holnap reggelig fognak

— Más ujság nincs?

— Hét foglyot ejtettem. Mind azt monddta, hogy Chmielnickij jön, de még meszszire van.

— Az esést már kiheverted?

— Fáznak még a cson'tjaim. Megyek is aludni, fáradt vagyok. Csak legalább két óra hosszát alhatnék!

— Jó éjszakát!

Skrzetuski aludni küldte Saglobát.

— Menj te is aludni, mert késő van s holnap kemény munkánk lesz, holnapután pedig utazunk.

Elmondotta azután a Miatyáskot és leheveredett az őrtüz mellé. Egyik tüzrakás a másik után lobbant ki, s csakhamar sötétbe borult a tábor, csak hold szórta ezüstös fényét alá. A esőndet meg-megzavarta az alvók hortyogása, s az örök kiáltása.

De nem alhattak sokáig a derék vitézek. Alig keltek harcra az éjszaka sötétjével a hajnal sugarai, már ébresztőt harsogtak mindenfelől a trombiták.

Es egy órával később, katonáinak nagy bámulatára, hátrálót fuvattolt a herceg.

(Folyt. köv.)

KÖZGAZDASÁG.

Marha ártáblázat 1902. okt. hó 28-ról.
Egy pár első rendű jármos ökör 640—720, egy pár másodrendű jármos ökör 520—600, egy pár harmadrendű jármos ökör 260—500, 1 drb fejős tehén 100—240. 1 drb vágó ökör 250 kgr. 150—280. 1 drb vágó tehén 150 kgr. 110—180, 1 drb. veres borju 30—52, 1 drb. fél éves borju 30—52, 1 drb egy éves borju 46—68, két éves borju 66—164. 1 drb hizott sertés 98—102, 1 pár fél éves 36—44, 1 pár egy éves sertés 50—72, 1 pár két éves sertés 74—132. 1 drb igaz ló 150—270, 1 pár ökörbőr 40—50, 1 pár tehénbőr 26—34. 1 pár bojubőr 10—20, pár lóbőr 10—20.

Forgalmi kimutatás 1902. évi okt. hó 28-ról. Tiszta buza körülbelül 1900 hltr, kétszeres buza 300 hltr, rozs 430 hltr, árpa 300 hkl. zab 220 hltr, tengeri 580 hltr, burgonya 450 hltr. Lásbas jószágok: Hizott sertés mintegy 142, drb, félhizott 270, sovány 380, süldő 860, malacz 450, hizott marha 76, jármos ökör 1220, fejős tehén 640, borju 700, bivaly —, juh és kecske 470, ló 768.

Kövek és Társaságok

Társaság jelentése.

— A társaság eredeti tervére.

Határítók.

Buza októberre	Budapest, okt. 29.	
Buza áprilisra		7.27
Tengeri		7.84
Rosz okt		5.60
Zab apr.		6.45
Képoszta, repess. aug.		6.16
		11.86

Értéktáblázat.

Osztók hitel	Budapest, okt. 29.	683.50
Magyar hitel		728.50
Allamvasút		711.75
Rimaszurányi		4.250
Magyar jelzálog		475.50
Salgótarjáni		
Wagon-kölcsön		

Hivatásos aranyjarmok

a budapesti Áru- és Értéktáblán 1902. okt. 29-én.

Magyar aranyjardék 4%	120.—
Magyar koronajardék	97.60
Magyar vasúti kölcsön aranyban 4,10%	
Magyar vasúti kölcsön ezüstben 2,10%	
Magyar keleti vasúti államkötvény 1878-ból	
Magyar földtehermentesítési kötvény 4%	97.75
Halmérsai jog megváltási kötvény	100.—
Horváth-szlavónföldtehermentési kötvény	98.—
Magyar nyerevény-sorajegy-kölcsön	201.—
Tasszabályozás a szecedi sorajegyek kölcsön	157.—
Osztók jardék papirban	100.60
Osztók jardék papirban	100.60
Osztók jardék aranyban	120.50
Osztók korona jardék	100.—
Osztók államsorsjegyek	150.—
Osztók magyar bank részvény	15.70
Magyar hitelbankrészvény	705.—
Paris' visita	700.—
20 prnkos arany (Napoleon'dor)	19.95
Németbirodalmi márka	116.87
Londoni visita	28.10
20 márkás arany	28.40

A szerkesztésért felelős:

Dr. VUCSKICS GYULA.

SZŐLŐOLTVÁNYOK

szokvány minőségben és európai nemes gyökerezésű és szőlővesszők mélyen leszállított árákon. Oltványok ezek 90—100 forint. Mindenik a legkiválóbb bor- és csemefajokból, fajtisztán, teljes jótállással. Ha a szállítvány a megrendelésnek meg nem felel, az apró nyulak sem hatolhatnak át úgy, hogy a bekerített részek teljesen károsulhatnak. Minden rendeléshez rajzokkal ellátott útmutató és kezelési utasítás mellékeltek. Bővebb tájékoztatást szíves feleletre küldünk. Az árjegyzékben ingyen és bérmentve küldetnek, rendelési kötelezettség nélkül. Az árjegyzékben kívül egy oly könyvet kap ezzel, ki címét egy levelezőlapon tudatja, mely nincsen az a ház vagy család, a hol annak tartalmát használni nem fordítanak, városban, falun, pusztán, gazdag vagy szegény családdal egyaránt. Így még azoknak is érdekesen áll, kik rendelni sem akarnak, mert benne számos oly közlemények foglaltatnak, melyek mindenkinek nagy szolgálatot tesznek.

ÉLŐKERÍTÉS.

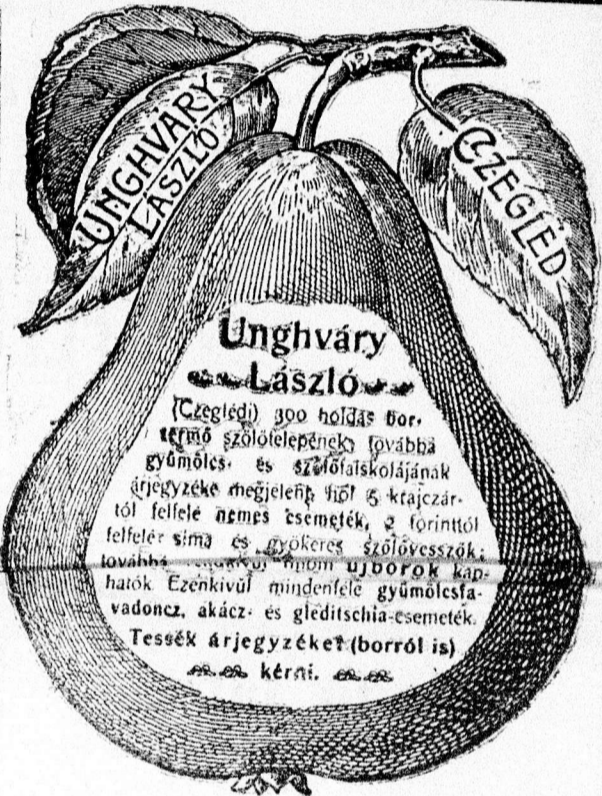
Gleditschia esemeték és magvak.

Óriás tölvis, igen gyorsan fejlődő sövénynövény. Ez az egyedüli, melyből oly örökös kerítés nevelhető pár év alatt, rendkívül esemény kiadás nélkül, melyen nemhogy ember, de semmiféle állat, még az apró nyulak sem hatolhatnak át úgy, hogy a bekerített részek teljesen károsulhatnak. Minden rendeléshez rajzokkal ellátott útmutató és kezelési utasítás mellékeltek. Bővebb tájékoztatást szíves feleletre küldünk. Az árjegyzékben ingyen és bérmentve küldetnek, rendelési kötelezettség nélkül. Az árjegyzékben kívül egy oly könyvet kap ezzel, ki címét egy levelezőlapon tudatja, mely nincsen az a ház vagy család, a hol annak tartalmát használni nem fordítanak, városban, falun, pusztán, gazdag vagy szegény családdal egyaránt. Így még azoknak is érdekesen áll, kik rendelni sem akarnak, mert benne számos oly közlemények foglaltatnak, melyek mindenkinek nagy szolgálatot tesznek.

Diócsemeték.

Kétéves, óriási jövedelmet biztosító voltánál fogva, ennek tenyésztése majd minden gazdaságban az utóbbi időben rendkívül elterjedt.

Cím: **Ermeleki Etső Szőlőoltvány-Telep. Nagy-Kágya, u. p. Székelyhid.** 358

STROHMAYER PÁL
vászon, menyasszonyi kelengyék, kész fehérneműk és szőnyograktára,
Nagyvárad, Szent László-tér 11., kishidő.
Bejárát a Gazdasági bank alatt, nem a sarkon.

Értesítés!
Van szerencsém a tiszteit vevő közönséget értesíteni, hogy vászon és fehérnemű raktárom nagyobbitása czéljából az összes raktáromon levő

SZŐNYEGEKET
csipke és szövet függönyöket, ágy és asztalterítőket helyszűke miatt tetemesen leszállított árában árusítom. Egyszermind felhívom becses figyelmüket első rendű vászon és fehérnemű raktáramra, melyben Rumburgi vásznak, Creas, irhoni, szépségi és pamut vászon különlegességek

valódi Schroll-féle Chiffonok
színes és fehér velenek, ugyszintén mindennemű mosó áruk, valamint kávé és asztalneműek rendkívül nagy választékban szolid, szabott árák mellett kaphatók.

Menyasszonyi kelengyék legmegbízhatóbb beszerzési helye.
A tisztelt vevő közönség minél számosabb látogatását kérve vagyok kiváló tisztelettel

STROHMAYER PÁL.

25 krtól kezdve
női fekete és színes ruhaszöveteket,

2 frt 75 krtól kezdve
kész női- és leány-felöltőket,

1 frt 20 krtól kezdve
gyönyörű női blousokat

kaphatni óriási választékban szolid pontos ki-
szolgálás mellett

FLEGMAN ÁRMIN divattárában
Nagyvárad, Bémer-tér.

Kiadó lakás.

A Mezey-féle házban (Kossuth Lajos-
utca) egy első emeleti utczeni lakás,
mely áll: 4 szoba, 1 alcoven, mellék-
helyiségek s egy üveges terasz a Kö-
rözsre,

f. évi november hó 1-től kiadó. 292

Kiadó magtárak.

A Nagyváradai Takarékpénztár tu-
lajdonát képező katonavárosi Weinber-
ger-féle gyári helyiségben levő üres
magtárak

azonnal bérbevehetők.

Ertekezhetni a Nagyváradai Ta-
karékpénztárnál.

Kiadó lakás.

A Biharmegyei takarékpénztár Kossuth-
utcai házában

Egy másodemeleti udvari lakrész

két szoba alkov, előszoba, konyha
és megfelelő mellékkel

f. évi november hó 1-től kiadó.

Ertekezhetni az intézet I. emeleti üzlet-
helyiségében. 294

Három magtár

azonnal kiadó a

Biharmegyei kereskedelmi, ipar- és
terményhitelbank

Nagy-Teleky-utcai házában. 306

80 kr.

UJ!!

80 kr.

ÓRÁS-ÜZLET

Diószeghy István

műórás és látszerész.
Nagyvárad, Nagy-Teleky-utca 41 szám.

Elsőrendű óra javító műhely, hol
minden órát kivétel nélkül egy évi jót-
állás mellett csak 80 kr-ért javít-meg,
gyorsan és pontosan.

Továbbá raktáron tart a legjobb
gyártmányu fali inga- és zsebórákat.

**Egy kitűnő gyártmányu új szekrény
óra 1 frt 20 kr.**

Egy óra üveg csak 10 kr.

80 kr.

235.

80 kr.

1-20 cm. széles
Angol posztó
mtrje 45 kr.

1-20 cm. széles
tennisszövet
divatos színek-
ben mtr ár, 48 kr.

1-20 cm. széles
párisi ujdonsá-
gok óriási vá-
lasztékban.

Őszi ujdonságok.

Fekete kelmék
1-20 cm. széles
már 50 krtól
kezdve 4 frtig.

1-20 cm. széles
angol costum
kelme
mtr 110 krtól
feljebb.

Blous szövetek
a legújabb szí-
nekben igen ol-
csók.

Amerikai áruház

Fő-utca,

színházi Bazar-épület.

10 frtos bevásárlás után ingyen
képek.

Minden olcsó.

Szőnyegek, füg-
gönyök, ágylaka-
rók gyári árban.

Csipke függöny,
szalmazsák, pok-
róczek nagyon
olcsón.

Vésznak, chiffo-
nok, türolközök,
abroszok mélyen
leszállított árban.

Telefon: 372.

Gyönyörű blous
flanel mtr 17
krtól.

Blous selymek
méterje 75 kr-
tól.

Mintázott mosó
blous bársony
mtr 65 krtól.